

Gospod Simon Zajc, državni sekretar
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

Kotnikova 5
1000 Ljubljana

E: simon.zajc@gov.si; gp.mgrt@gzs.si

Ljubljana, 1. junija 2021

ZADEVA: Predlogi GZS za spremembe in dopolnitve predloga Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19

Spoštovani gospod Zajc,

kot dogovorjeno na današnji seji Sveta Strokovnega sveta za konkurenčno in stabilno poslovno okolje, vam pošiljamo predloge Gospodarske zbornice Slovenije na predlog Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19, ki je bil dne 31. maja 2021 poslan ESS v obravnavo.

Naš dopis bo sestavljen in treh sklopov, in sicer:

- I. najprej bomo izpostavili tri ključne ukrepe, ki so zaradi časovne komponente z vidika naših članov najpomembnejši, da se uredijo v tem zakonu (vezano na potek določenih rokov)
- II. v drugem delu bomo podali naše predloge za spremembe/dopolnitve obstoječih členov predloga zakona, ki nam je bil posredovan
- III. na koncu (vendar nič manj pomembno) pa bomo ponovili predloge za dodatne ukrepe, ki bi po našem mnenju še bili nujni

Vzamemo na znanje, da je predlog Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 namenjen predvsem pomoči najbolj prizadetim dejavnostim. Vendar se je potrebno zavedati, da so tudi druge dejavnosti bile omejene v svojem delovanju, bodisi neposredno z začasnimi prepovedmi, ali zaradi same narave dela. Zato se na GZS zavzemamo za horizontalne ukrepe, ki so dostopni vsem gospodarskim subjektom pod enakimi pogoji, s čemer se zagotavlja enakopraven položaj vseh gospodarskih subjektov na trgu. Istočasno se na GZS zavzemamo, da se ohrani obstoječ obseg ukrepov, ki so trenutno veljavni s podaljšanjem vseh ukrepov, ki se iztekajo (čakanje na delo, skrajšan delovni čas, subvencija minimalne plače, fiksni stroški, nadomestilo za karanteno/višjo silo, temeljni dohodek...) pod obstoječimi pogoji. Hkrati pa podpiramo sprejemanje novih ukrepov, ki so vsekakor nujni in

potrebni. Za njihovo vzpostavitev se vam zahvaljujemo.

Upamo, da boste zbrane predloge gospodarstva upoštevali v čim večji meri. Pri konkretizaciji priprave teh ukrepov smo vam seveda na voljo.

S spoštovanjem,

mag. Aleš Cantarutti,
Generalni direktor GZS

I. KOT KLJUČNE UKREPE V TEM TRENUTKU NA GZS VIDIMO NASLEDNJE:

1. Razširitev uporabe Pravilnika o merilih sorazmernosti

Merila sorazmernosti ne veljajo za pomoči, ki so jih upravičenci prejeli po ZIUZEOP in ZIUZEP-A, t.j. PKP1 in PKP2 (v obdobju od marca do maja 2020).

Prvi val epidemije, ki je z neverjetno hitrostjo zajel Slovenijo, Evropo in preostanek sveta, je v lanskem marcu prišel kot šok in povzročil popoln kolaps na svetovni ravni, in sicer predvsem v 2. četrtletju. Gospodarstvo, ravno tako kot celotna civilna družba, ni bilo pripravljeno na tako silovit izbruh in ni vedelo, kako se na to odzvati. Prihajalo je do motenj v dobavi surovin, ustavila se je prodaja na svetovnem trgu, zaustavila se je logistika, ni bilo zadostne količine mask in razkužil za zagotovitev varnih razmer na delovnem mestu. Epidemiologi so pozivali, naj ljudje ne hodijo na delo, temveč naj ostanejo doma. Situacija je bila zelo negotova in je terjala hitre reakcije, informacij pa je primanjkovalo. Iz vseh navedenih razlogov je mnogo podjetij v obdobju prvega vala popolnoma ustavilo svoje aktivnosti ter je zaposlenim odredilo čakanje na delo od doma. ZIUZEOP in ZIUZEP-A, ki urejata ukrep začasnega čakanja na delo v obdobju od 13. 3. 2020 do 31. 5. 2020, sta kot pogoj za koriščenje ukrepa povračila nadomestila za delavce na začasnem čakanju na delu in oprostitev plačila prispevkov določala padec prihodkov na letni ravni. Za podjetja je bilo ob začetku epidemije nemogoče zanesljivo oceniti, kakšne bodo posledice in kako bo epidemija vplivala na poslovanje v celotnem letu 2020. Mnoga podjetja so se zato v tistem trenutku, v času šoka in dejanskih negativnih razmer na svetovnem trgu, odločila za odreditev čakanja na delo z oceno, da bo imela epidemija pomemben vpliv na celoletno poslovanje. Ne glede na začetni šok, pa se v drugi polovici leta izkazalo, da so nekatera podjetja z zavzetostjo in iznajdljivostjo nadoknadila izgubljen padec prihodkov, zato bodo morala po trenutni zakonodaji prejeta sredstva vračati. Zdi se neupravičeno, da se podjetja, ki so se odločala za koriščenje tega ukrepa, na ta način kaznuje. Potrebno je izhajati iz situacije oz. trenutka, ko so se podjetja odločala za koriščenje ukrepa. Takrat so bila v izjemno težki in nepredvidljivi situaciji, nekatera celo le s 5% realizacijo poslovanja v mesecu aprilu. Podjetja niso imela objektivnih pogojev za zagotavljanje dela vsem zaposlenim.

Poleg tega apeliramo, da se subjektom, ki so oddala vlogo za povračilo nadomestila pred sprejetjem ZIUZEOP-A upoštevajo pogoji za pridobitev pomoči po ZIUZEOP in tako prepreči nedovoljena retroaktivna veljavnost pravnih aktov.

2. Površinsko odkopavanje v zvezi z reševanjem podaljševanja koncesij za izkope mineralnih surovin za slovensko industrijo gradbenega materiala

V 2021 in 2022 se bodo koncesije za koriščenje mineralnih surovin iztekale podjetjem na cca. 65 % površin vseh nahajališč mineralnih surovin. Dejstvo je, da ta podjetja za podaljšanje koncesij ne bodo mogla izpolniti pogoja iz 4. točke prvega odstavka 50. člena Zrud-1, ki pravi, da ima koncesionar na zemljiščih, ki so predmet podaljšanja rudarske pravice, pravico izvajati rudarska dela na zemljišču ter ima soglasja morebitnih drugih imetnikov pravic na teh zemljiščih za podaljšanje rudarske pravice, nekatera pa tudi ne pogoja iz 5. točke prvega odstavka istega člena, ki pravi, da je pridobivalni prostor skladen z dokumenti urejanja prostora. Ne na prvi ne na drugi pogoj koncesionarji žal nimajo vpliva glede njune izpolnitve. Pri izpolnjevanju pogoja iz 4. točke prvega odstavka 50. člena Zrud-1 lahko v posameznih primerih prihaja do večletnih zapletov v t. i. pravno-premoženjskih postopkih v okviru pridobivanja rudarske pravice, predvsem zaradi nerešenih lastniških razmerij, ki so posledica razseljenosti, pravnih postopkov zaradi lastniških sporov ali dedovanj itd., ki se lahko vlečejo več let. Iz tega razloga predlagamo rešitev v smislu podaljšanja veljavnosti določil sedanjega ZRud-1 z 2-letnim prehodnim obdobjem ter predloge rešitve vprašanj zaradi pravno-premoženjskih postopkov ter postopkov urejanja prostora.

Še enkrat bi želeli poudariti, da je v primeru zavrnitve našega predloga pod vprašajem poslovanje številnih slovenskih gospodarskih družb, ki se jim koncesija za izkoriščanje mineralnih surovin izteče v letošnjem letu in ki upravljajo s preko 200 nahajališči v Sloveniji, s katerimi je neposredno povezanih več kot 7.000 delovnih mest.

3. Podaljšanje ukrepa subvencioniranja dviga minimalne plače v 2021 do konca leta 2021

Predlagamo, da se ureditev, ki je v PKP8 določena za prvo polovico leta 2021, podaljša do konca leta 2021. Prepoved odpuščanja delavcev naj se preoblikuje na način, da bo prepovedano odpuščanje delavcev le v obdobju prejemanja subvencije.

Rešitev v PKP8 je za januarско plačo, ko je bila osnova za plačilo prispevkov še cca 1.054 EUR res pomenila pokritje cca 2/3 dviga, vendar pa se je v mesecu marcu povišala minimalna osnova za plačilo prispevkov na cca 1.113 EUR, kar pa pomeni le še okrog 35% subvencioniranje nadomestitve dviga stroška dela na zaposlenega, prejemnika minimalne plače za preostale mesece, kar je glede na trenutne razmere absolutno premalo. Še zlasti pa je takšna ugotovitev nesorazmerna z obveznostjo delodajalca po prepovedi odpuščanja v obdobju prejemanja subvencije in še 3 mesece po tem obdobju, zato predlagamo tudi preoblikovanje omejitev te prepovedi izključno le na obdobje prejemanja subvencije. Za primerjavo: je pri subvenciji začasnega čakanja na delo je prepovedano odpuščanje le v obdobju prejemanja subvencije, pri subvenciji skrajšanega polnega delovnega časa pa v obdobju prejemanja in še 1 mesec po tem obdobju.

Predvideno subvencioniranje v PKP8 za drugo polovico leta 2021 (začasna odprava min. osnove za soc. prispevke) pa bi dejansko pomenilo le minimalno pomoč (okrog 15%) in še to le pri tistih zaposlenih, ki nimajo nobenih dodatkov (torej niti za delovno dobo) oz. kjer višina osnovne plače z vključenimi dodatki ne bi dosegla novo določene minimalne osnove za plačilo prispevkov.

II. PREDLOGI ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PREDLOGA ZAKONA O INTERVENTNIH UKREPIH

ZA POMOČ GOSPODARSTVU IN TURIZMU PRI OMILITVI POSLEDIC EPIDEMIJE COVID-19

1. Podaljšanje pogodb za šolske prevoze

Pri podaljšanju ukrepov, ki se nanašajo na izvajalce avtobusnih prevozov, naj se doda še podaljšanje pogodb za šolske prevoze.

Ne glede na določbe ZJN-3 se veljavne pogodbe ali veljavni okvirni sporazumi za izvajanje posebnih linijskih prevozov, sklenjeni z veljavnostjo do 1. 9. 2021 z gospodarskimi subjekti, ki jim je zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni v obdobju trajanja razglašene epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije izvajanje storitev po veljavnih pogodbah ali okvirnih sporazumih onemogočeno ali pa je bistveno oteženo, lahko brez javnega razpisa podaljšajo do 1. 9. 2022.

2. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka

Pogoj 45% padec prihodkov v letu 2021 glede na leto 2019 ali 2020 je previsok. Predlagamo, da ostane pogoj 20%. Že sam potek epidemije, ki se trenutno umirja, bo povzročil, da bo število udeležencev upadlo, na kar kaže tudi analiza koriščenja ukrepa. Na GZS predlagamo, da se ohrani obseg ukrepa in obdrži pogoj.

3. Začasni ukrep delnega povračila plače delavcem na začasnem čakanju na delo

Črtanje pogoja, da je delodajalec do delnega povračila nadomestila plače za svoje delavce upravičen za čas, ko jim je s predpisom opravljanje gospodarske dejavnosti onemogočeno.

Dejavnosti, ki so onemogočene s predpisom, je le še peščica. Ne glede na to pa je veliko število dejavnosti, ki ne morejo poslovati zaradi epidemioloških ukrepov (omejitev zasedenosti kapacitet na 50%, omejitev števila oseb na kvadratni meter, predpisane osebne razdalje ipd.). Ti ukrepi prav tako onemogočajo, da bi dejavnosti lahko poslovale v polnem obsegu (npr. event management, storitvene dejavnosti, organizacije izletov in prevozov, gostinski lokali, nastanitve, igralnice).

Že po sami naravi epidemije se bo obseg upravičencev zmanjšal. Tudi podatki o obsegu koriščenja pomoči kažejo na to, da podjetja po sprostitvi dejavnosti pričnejo prenehajo s črpanjem pomoči in pričenjajo z opravljanjem dejavnosti.

4. Podaljšanje ukrepa povračila nekritih fiksnih stroškov; povračila nadomestila za karanteno in višjo silo

Na gospodarski zbornici Slovenije se zavzemamo za ohranitev obsega ukrepov pod enakimi pogoji do konca leta. Tudi na OECD so dali priporočilo, da države fiskalno podpora gospodarstvu ohranijo. Podaljšanje ukrepa nekritih fiksnih stroškov do konca leta 2021, kar omogoča tudi Začasni okvir. Ohraniti je potrebno tudi povračilo nadomestila plače za delavci, ki so odsotni z dela zaradi karantene in višje sile.

5. Pomoč za financiranje regresa za letni dopust za leto 2021

Ukrep naj se razširi na vse dejavnosti, ki zaradi posledic epidemije COVID-19 ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu zaradi posledic epidemije COVID-19. Ukrep vsebuje tudi pogoj padca prihodkov, tako da ga bodo lahko koristili le prizadeti subjekti. Z

razširitvijo se doseže enakopravno obravnavanje vseh subjektov, ki katerih opravljanje dejavnosti je bilo v celoti ali delno onemogočeno zaradi ukrepov vlade.

Dodatno naj se določi, da delodajalci, ki iz razlogov likvidnostnih težav kot posledice epidemije v letošnjem letu ne bodo mogli izplačati regresa za letni dopust do zakonskega roka, ga lahko izplačajo do konca leta 2021 v dveh delih.

6. Pomoč v obliki delnega povračila stroškov organizacije srečanj in dogodkov

Višina pomoči naj znaša 100% odstotkov nastalih stroškov zaradi odpovedi ali omejene izvedbe dogodkov.

7. Boni za izboljšanje gospodarskega položaja na področju gostinstva, športa in kulture

Pri naštevanju ponudnikov storitev, pri kateremu se boni unovči, naj se doda:

- SDK 47.610 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s knjigami

Tudi knjige so kultura, zato je nujno, da se možnost za koriščenje bona razširi tudi na knjigarne in s tem omogoči subvencioniranje nakupa knjige.

8. Enkratni dodatek za turizem

- potrebna bi bila razširitev dejavnosti kot pri drugih ukrepih za turizem (kot za regres);
- pri navajanju SKD bi bilo potrebno dodati: SKD 90.020 - Spremljajoče dejavnosti za umetniško uprizorjanje (lučkarji, ozvočevalci, različni podizvajalci pri organiziranju in izvedbi sejma) in SDK 46.390 Nespecializirana trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki - sektor HORECA (dobavitelji hotelov, restavracij, cateringov; s turizmom izrazito povezana dejavnost);
- pogoj 70% je občutno previsok, predlagamo 10%; že tako gre za sektorsko specializiran ukrep, ki bi s previsoko zastavljenim pogojem število upravičencev skrčil na minimum;
- kot odboje nas se določi: 1.4. 2020 do 31.3. 2021 v primerjavi z letom dni nazaj torej 1.4. 2019 do 31.3. 2020;
- odstotek za izračun višine enkratnega dodatka iz petega odstavka tega člena naj bo 25 odstotkov izražene upada prihodkov od prodaje.

9. Vključitev sektorja horeca med ukrepe, namenjene turizmu in gostinstvu

Gre za trgovce na debelo, ki oskrbujejo hotele, gostišča, restavracije. Zaradi skoraj enoletnega zaprtja njihovih glavnih kupcev, so bili primorani delati odpise večjih količin zalog zaradi poteka roka trajanja produktov. Padec prihodkov je bil ve letošnjem in lanskem letu enormen, vendar zaradi svoje dejavnosti niso bili upravičeni do nobenega izmed ukrepov, namenjenemu najbolj prizadetim panogam.

Predlagamo, da se dejavnost 46.390 Nespecializirana trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki:

- vključi v ukrep enkratnega dodatka za turizem,
- vključi v ukrep financiranja regresa za letni dopust,

določi nov ukrep: povračilo stroškov/škode zaradi odpisa blaga s pretečenim rokom trajanja

podjetjem v sektorju gostinstva in v dobaviteljski verigi HORECA v lanskem letu.

10. Alternativni kriterij pri navajanju SKD

Predlagamo, da se ne upošteva zgolj registrirana glavna dejavnosti, ampak kot alternativni kriterij: - če ena izmed naštetih dejavnosti ni registrirana kot glavna dejavnost, ampak kot ena izmed dejavnosti, se upošteva tudi to, če ima podjetje licenco za prodajanje turističnih aranžmajev ali licenca za organizatorje turističnih potovanj (izdaja TZGS).

Primer: izvajalci avtobusnih prevozov ima po večini kot glavno dejavnost registrirano dejavnost prevozov v cestnem potniškem prometu. Pri tem se velika večina njih v precejšnjem obsegu ukvarja z dejavnostjo organizacije potovanj, ki je bila in je še ena izmed najbolj prizadetih dejavnosti. Predlagamo, da se med upravičence vključi tudi takšne subjekte, ob pogoju, da imajo pridobljene licence.

11. Retroaktivne prepovedi pri posameznih ukrepih v predlogu zakona

Pri določenih ukrepih so v predlogu zakona določeni retroaktivne prepovedi (npr. pri skrajšanem delovnem času, čakanju na delo). Predlagamo, da vse prepovedi (npr. omejitve delitve dobička ipd.) veljajo od začetka veljavnosti zakona dalje. Pri retroaktivnosti se vedno postavi vprašanje zakonitosti.

III. PREDLOGI DODATNIH UKREPOV ZA POMOČ GOSPODARSTVU

1. Prilagoditev poroštvene sheme

Z namenom koriščenja potenciala poroštvene sheme predlagamo prilagoditev sheme. za mikro in majhna podjetja tistih panog, ki zaradi COVID-19 epidemije ne smejo poslovati ali poslujejo z omejitvami (do 8 milijonov prihodkov, povprečno število zaposlenih do 50, vrednost aktive ne presega 4 milijone EUR) predlagamo:

- skupni znesek poroštev do največ 200 milijonov EUR (v okviru neizkoriščenega potenciala 1,9 milijarde), ki se lahko koristi za:
 - o podaljšanje moratorijev kreditov (cca. 100 milijonov EUR)
 - o novo likvidnost ob ponovnem zagonu poslovanja potrebno za plače, obratni kapital, ... (cca. 100 milijonov EUR)
- višino poroštva 90% glavnice posameznega kredita danega mikro, majhnemu podjetju,
- ohranitev bonitetne ocene podjetij na podlagi kriterijev poslovnega leta 2019 (pred epidemijo),
- za zneske kreditov do 1,5 milijona kreditov poenostavljeno odobravanje kreditov s strani poslovnih bank.

2. Povračilo škode zaradi odpisa blaga v gostinstvu in z gostinstvom povezanimi dejavnostmi (dobaviteljska veriga horece) zaradi poteka roka trajanja

Povračilo stroškov/škode zaradi odpisa blaga s pretečenim rokom trajanja podjetjem v sektorju gostinstva in v dobaviteljski verigi HORECA. Gre za trgovce na debelo, ki oskrbujejo hotele, gostišča, restavracije. Zaradi skoraj enoletnega zaprtja njihovih glavnih kupcev, so bili primorani delati odpise večjih količin zalog zaradi poteka roka trajanja produktov.

3. Ureditev olajšav za nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu

Ne glede na 10. točko prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2), se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, ne všteva v davčno osnovo pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca do višine vsaj 10% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, za delo na domu v obdobju enega meseca.

4. Subvencioniranje nakupa zaščitne opreme

A. Predlagamo subvencioniranje celotnega ali večjega dela zaščitne opreme za preprečevanje širjenja korona virusa v najbolj izpostavljenih institucijah ali dejavnostih brez omejitev glede na kadrovske, finančne ali organizacijske kazalce izvajalca.

V dejavnostih, kjer so zaposleni zavezani k uporabi posebne, zahtevnejše ali dodatne zaščitne opreme zaradi preprečevanja korona virusa, in pri prostovoljcih, ki jih napoti organizacija (pomoč, čiščenje, druge storitve v zdravstvenih ustanovah in na podobnih delovnih mestih), se pojavlja teža dodatnega stroška zaščitne opreme, za katerega ni nujno, da je izvajalec upravičen do subvencij. V nasprotnem primeru obstaja bojazen uporabe manj primernih ali ne ustrezno menjanih zaščitnih sredstev.

B. Za »ostale« dejavnosti, ki želijo še naprej vzpostavljati varne in zdrave delovne pogoje zaradi koronavirusne bolezni, bi predlagali, da se, podobno kot v PKP7, ponovno omogoči določen znesek / zaposlenega za namen nakupa varovalne in zaščitne opreme.

5. Povračilo stroškov testiranja delavcev

Predlagamo, da se med ukrepe V PKP9 za pomoč gospodarstvu, vključno z industrijo srečanj, uvrsti povrnitev stroškov hitrega testiranja za zaposlene v tistih dejavnostih, ki jih lahko gospodarski subjekti na podlagi vladnih Odlokov o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji opravljajo le ob pogoju testiranja na virus SARS-CoV-2. Stroški testiranja naj se delodajalcem povrnejo ne glede na izbiro izvajalca testiranja. Ukrep naj zajame tudi tista podjetja, ki opravljajo čezmejne storitve in imajo zaposlene na delu v tujini.

V dejavnosti, kjer pa se delodajalci iz preventivnih razlogov odločijo za izvedbo tovrstnih testiranj pri zaposlenih, pa predlagamo subvencioniranje, vsaj po vzoru rešitve iz PKP7. Le na takšen način bomo delodajalce spodbudili k čim večji izvedbi testiranj med zaposlenimi, s čimer bomo uspešno prispevali k zaježitvi okužbe z virusom COVID-19.

Za boniteto naj se ne glede na določbe 39. člena ZDoh-2 ne štejejo plačila delodajalcev za testiranje zaposlenih na prisotnost protiteles na SARS-CoV2.

Podoben ukrep je bil sprejet v letu 2020 za testiranja PCR, testiranja na prisotnost protiteles pa so tudi v naraščajočem trendu.

6. Razvojni paket

Ohranitev razvojnih oddelkov v podjetjih je nujna, da gospodarstvo Slovenije ne bo zaostalo za tekmeci, ki prav tako dobivajo spodbude v svojih državah. V zadnji finančni krizi so se ta sredstva zmanjšala, kar je vodilo do razvojnega zaostanka v obdobju 2010-2013, ki se je odrazil v izgubi

tržnega deleža na tujih trgih. S podobnimi ukrepi se je tudi v zadnji finančni krizi reševalo ključna delovna mesta v razvojnih oddelkih, vendar so bili ukrepi prepozni. V tem trenutku si želimo ustreznih in pravočasnih ukrepov, ki bodo preprečili upad razvojnih aktivnosti v podjetjih.

a/ SUBVENCIJA ZA RAZVOJNE KADRE

Kot posledica širjenja virusa COVID-19 se kaže zmanjšanje gospodarske aktivnosti v mnogih podjetjih, zaradi česar obstaja velika nevarnost bega možganov iz slovenskega gospodarstva v tujino. Potreben je ukrep za zadržanje razvojnega kadra v podjetjih, predvsem pa v Sloveniji. Razvojni kader (inženirji, tehnologiji, prodajniki, projektni vodje ...) so v podjetjih ključni za pridobivanje in izpeljavo trenutnih in novih poslov. S tem ciljem naj država nameni sredstva za ohranjanje in novo zaposlovanje vrhunškega kadra v obliki nadomestil za njihove prispevke in plače v višini najmanj 80 % njihove plače (glede na povprečje zadnjih treh mesecev pred ukrepi COVID-19).

b/ RAZISKOVALNO RAZVOJNI VAVČER

Namenjen je spodbujanju sodelovanja med podjetji in inštitucijami znanja pri razvoju novih produktov. Podjetja kandidirajo za vavčerje, ki jih lahko uporabijo za financiranje razvoja, ki se izvaja v inštitucijah znanja. Skupna višina vavčerja je 200.000 EUR v dveh letih. Država sofinancira vavčerje (npr. 50 %), podjetja krijejo razliko.

c/ RAZVOJNO INOVACIJSKI PROJEKTI (RIP);

Namen je sofinanciranje razvojnega dela v podjetjih ter investicij v razvojno opremo in stroje za razvoj novih produktov / storitev in uvajanje novih tehnologij. Stopnja sofinanciranja pa je motivacijska tudi za velika podjetja (65 %).

Pri čemer so upravičeni stroški:

- stroški osebja,
- nakup novih strojev in opreme,
- nematerialne investicije,
- stroški, ki so neposredno povezani z aktiviranjem strojev in opreme,
- materialni stroški.

d/ KREPITEV RAZVOJNIH ODDELKOV V PODJETJIH (KROP):

- Subvencija zaposlitve oziroma usposabljanja mladih raziskovalcev v gospodarstvu, ki so vpisani na podiplomski študij,
- Subvencija zaposlitve raziskovalcev v gospodarstvu iz javnih raziskovalnih organizacij ter drugih raziskovalnih in visokošolskih zavodov v Sloveniji,
- Subvencija zaposlitve raziskovalcev in strokovnjakov iz Slovenije ali iz tujine,
- Subvencija zaposlitve študentov, ki bodo zaključili študij II. ali III. stopnje bolonjskega študijskega programa ter se zaposlili v podjetju.

7. Povračilo škode zaradi neprevzetih količin energentov

Podjetjem, ki so pogodbeno vezana na zakup in prevzem energentov in ki v času razglašene epidemije od marca do junija 2020 kot posledica višje sile niso prevzela vseh pogodbeno

dogovorjenih količin energije ter so preseгла pogodbeno dogovorjena količinska odstopanja, se v celoti povrne škoda, ki je pri tem nastala, v ostalih mesecih leta 2020 pa škoda, ki je preseгла 5 % nad dovoljenimi odstopanji. Večjim porabnikom energije je epidemija kot višja sila povzročila kolaps na strani naročil, ponekod tudi dobave surovin. Podobno situacijo so doživeli tudi trgovci z energijo. Dvopartitni, pogodbeno urejen odnos, je bil tokrat v celoti v prid dobavitelja, čeprav je višja sila na strani odjema očitna in bi bil predlog delitve nastalih stroškov po verigi razumljiva rešitev. Do dogovorov o delitvi stroškov ni prišlo, odjemalci so škodo morali pokriti. Zato predlagamo enkratno finančno pomoč večjim (energetsko intenzivnim) odjemalcem energije, ki so zaradi višje sile utrpeli stroške neprevzetih količin energije.

8. Spodbuda domačim investicijam v podjetjih

Razširitev olajšave za investiranje (sedaj določena v višini 40 % investiranega zneska v opremo in neopredmetena sredstva) na 100 % investiranega zneska v poslovni objekt. S tem ukrepom bi preprečili padec zasebnih investicij v 2021, ki nastaja zaradi negotovosti, povezanih z pandemijo, sploh v kapitalsko močnih podjetjih. To bo spodbudilo investicije zasebnega sektorja v novogradnje in prenove, ki jih izvaja pretežno domača operativa.

9. Povračilo karantene za delavce, ki prihajajo iz rdečih držav po službeni obveznosti

Tudi delodajalcem v zasebnem sektorju naj se omogoči pravica do povračila za karanteno za delavce, ki jim je bila na meji (ob prihodu iz rdeče države) odrejena karantena zaradi izvajanja nalog delodajalca v tujini oz. zaradi naporitve v tujino. Zaenkrat so do takšnega povračila upravičeni le delodajalci v javnem sektorju, kar delodajalce v zasebnem sektorju postavlja v neenak položaj. Konkretno bi se moral torej popraviti 4. odstavek 59. člena PKP5 (da so torej zajeti tudi zaposleni, ne le javni uslužbenci). Npr. nek monter ali izvajalec, ki gre čez mejo odpraviti napako ali delavec, ki dela na gradbišču v tujini in se vrača nazaj, lahko dobita na meji karantensko odločbo. Za povračilo nadomestila plače delodajalcu, ki ga le ta izplača delavcu za takšno karanteno, pa ni pravne podlage.

10. COVID sklad za turizem SID banka

Oblikovanje sklada za ponovni zagon turizma po COVID 19 v višini 200 mio eur v okviru programov SID Banke:

- 70 % sredstev za zagotavljanje likvidnosti za obratna sredstva tekočega poslovanja. Sprostitev kriterijev NFD (neto finančni dolg in kapitalska ustreznost podjetja v turizmu)
 - o enostavna odobritev do 20 % letnega prometa
 - o poroštvo države 80 % in osebno poroštvo lastnikov podjetij do višine 20 % sredstev (oz. drugo primerljivo zavarovanje lastnikov),
 - o osnova za bonitete so bilance 2019

11. Omilitev pogoja davčnega dolga

Pri večini interventnih ukrepov je med drugim določen tudi pogoj, da ima upravičenec na dan oddaje vloge plačane vse zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev, prispevkov in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo. Ta pogoj v

trenutnem času ni na mestu, saj so mnoga podjetja v času več kot eno letnega boja z izrednimi razmerami popolnoma izčrpana in je nastali davčni dolg v večji meri posledica njihovega izčrpavanja v prvem valu epidemije in med obema valoma. Zato bi bilo primerno, da se pri presoji upravičenosti do ukrepov dopusti nek razumen znesek davčnega dolga, ki je višji od 0 EUR, npr. v višini 10.000 EUR. Za primerjavo je takšna ureditev bila predvidena pri ukrepu pomoči za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2, kjer je bil dovoljen davčni dolg v višini 5.000 EUR.